

הטיפול התרופתי בהפרעת קשב וריכוז

הטיפול בהפרעת קשב וריכוז הוא רב מימדי וכולל טיפול תרופתי, הדרכת הסביבה, הורים ומורים ובמקביל טיפול הדרכתי.

הטיפול התרופתי בהפרעת קשב וריכוז מתבצע בתרופות ממשפחת הסטימולנטים, למשפחה זו שייכות תרופות הריטלין לסוגיו והינן תרופות בטוחות וותיקות לטיפול בהפרעת קשב וריכוז. תרופות אלו מוגדרות כיעילות ביותר לטיפול בהפרעת קשב וריכוז, משפרות את יכולת המיקוד ומפחיתות את הצורך בתנועתיות ובאימפולסיביות.

רוב התכשירים המצויים בשוק היום מכילים – מתיל פנידט, מרכיב זה מצוי בשימוש 80 שנה ונמצא יעיל ובטוח מגיל 6 ומעלה.

בארץ מספר סוגי תכשירים המאפשרים חלופות טיפול תרופתיות. חלופות אלו נבדלות במשך ההשפעה התרופתית שלהן לאורך היום ובפרופיל תופעות הלוואי.

להלן פירוט התרופות המצויות בארץ והמייחד אותן:

שם התרופה	מינון עוצמה מקסמלית	תחילת ההשפעה	משך ההשפעה	בסל הבריאות
ריטלין רגיל (קצר טווח)	מינון 10 מג'.	אחרי חצי שעה	3-5 שעות	כן
ריטלין 20 מג' SR SLOW RELEASE	עוצמתו עד כ-8 מג'	אחרי כשעה	6-8 שעות	כן
ריטלין LA LONG ACTING	*מינון 20 מג' עוצמה עד 10 מג' * מינון 30 מג' עוצמה עד 15 מג' *מינון 40 מג' עוצמה עד 20 מג'	אחרי כשעה	כ- 8 שעות	לא, אך מסובסד על ידי חלק מקופות החולים, לבעלי ביטוח משלים.
קונצרט (בעלת אותו חומר פעיל כמו בריטלין)	*מינון 18 מג' עוצמה עד 5 מג' * מינון 36 מג' עוצמה עד 10 מג' *מינון 54 מג' עוצמה עד 15 מג'	אחרי כשעה	10-12 שעות	לא, אך מסובסד על ידי חלק מקופות החולים, לבעלי ביטוח משלים.

כדי להגיע להתאמה הטובה ביותר יש צורך במעקב צמוד יותר בתקופה הראשונית. ככלל מומלץ להתחיל במינון נמוך ולהעלותו בהדרגה במידת הצורך. לאחר קביעת ההתאמה והאיזון, טיפול בריטלין וקונצרט מחייב מעקב רפואי, ע"י רופא מטפל, נוירולוג או פסיכיאטר.

* תופעות לוואי: כל תכשירי הריטלין לסוגיו נחשבים לתרופות בטוחות ויעילות.

תופעות הלוואי השכיחות ביותר הן:

- קשיי שינה – מוחמר במידה ונלקח סמוך לזמן השינה.
- כאבי ראש ובטן – לעיתים מופיעים כאבי בטן לא עזים בשבועיים, שלושה הראשונים ללקיחת התרופה, כדי למתן ולהפחית תופעה זו יש לאכול ארוחת בוקר.
- חוסר תיאבון – חוסר תיאבון זה לרוב אינו פוגע בגדילה.

תופעות לוואי נדירות המחייבות מעקב רפואי:

- עלייה קלה בלחץ-הדם , בדופק ו/או החמרה בהפרעות קצב קיימות: לפני תחילת הטיפול יש לעבור בדיקה גופנית אצל הרופא המטפל לשלילת פתולוגיה לבבית . במקרים שיחליט הרופא יש לבצע א.ק.ג. ומעקב לחץ דם ודופק.
- תופעת ריבאונד :החמרה בסימפטומים בחלק השני של היום, תופעה זו מאפיינת חלק מהמטופלים בריטלין קצר טווח (רגיל) ובדרך כלל נפתרת עם המעבר לתכשיר מקביל בשחרור איטי.
- הופעת טיקים : תופעת לוואי אשר עלולה להופיע כאשר יש נטייה לטיקים. החומר הכימי-מתיל פנידט המצוי בריטלין לסוגיו עלול לחשוף נטייה זו . עם הופעת הטיקים יש לעקוב אחר התופעה , לשקול הורדת מינונים או הפסקת הטיפול .
- גדילה : יש לעקוב אחר משתני הגדילה , גובה ומשקל, למרות שאין כל וודאות לגבי השפעת התרופות על מדדים אלו.
- החמרה בסימפטומים - ו-א במצב הרוח : במקרים נדירים תתכן תגובה פרדוקסלית ואפטיות.לעיתים החמרה בתסמיני דיכאון מעידה על אבחנה נוספת פרט להפרעת הקשב

חשוב לזכור -

במידה ויש תופעה המדאיגה את ההורים יש לפנות לעזרה רפואית, במידה ולא ניתן לקבל מענה מומלץ להפסיק את הטיפול עד להשגת רופא או לחילופין קבלת מענה רפואי מוסמך לבעייה. למידע נוסף יש להתייעץ עם הרופא המטפל.